

van de Ker-
sten, waar-
lijven om de
ren.
heid betreft,
gemoet ge-
daakt die het
ekt aan de
aar hij ver-
an dit bewijs
edining der
naakt, gelijk
at gevraagd
iet alleen om
d regelmatig
naar ook of
orden. Ook
f hij regel-
da heeft bij-
wezen. Men
hipper elken
d afteekenen
k eene com-
te ook niet
het Avond-
ing aan de
bewijs toch
en, en dan
de Ker-
aanteekening

bonds.

Heere deze
ligen Geest,
aan onze
raag, waar-
d zich steeds
ben uitge-
rborghenheid
eten willen
d heeft ge-
gesprek met
gezegd, dat
n Geest bij
den wind,
men hoort
t, vanwaar
als we de
en kunnen
we hooren,
igheid van
en hart en
alleen op-
g van dien
loof, in be-
at dit alles
ar vanwaar
estes komt
angt, weten
het nieuwe
zieleleven
altoos eene

oo. Menig-
eboren en
ekt niet te
ds in hem
hij evenals
der jeugd
k waar dit
p later leef-
stadige be-
ugustinus,
ats en het
ijzen, volgt
het werk
art is aan-
zell ver-
t, dat
oedermelk
ogen, dat
zoo sterk
ns ernstig
te worden;
et Christe-
n tot zoo
naam van
gebleven,
as, tot dat
En Augu-
stus zoo is
ranje zegt
hilips, dat
eds vroeg
maar dat
stelen der
a verstikt
agde, in
aad, dat
levend te
gen. Ook
g van de
Joachim
met den
dit zaad
gaat als
volstrekt
in akker
schiet en
schijnbaar
scholen
omt, en
ons zijn
opschief-
vel eens
zaad der
hart ge-
rechtig-
enbaren,
genblik
k nooit
aat zelfs
van het
pers in-
at Gods
jk onze
V. Art.
eld en
tzware
druwere
andere
s Heere
en val
e zaad,
a den

Heiligen Geest nooit geheel van hen weg-
neemt", wie zal dan beweren, dat ditzelfde
niet evengoed mogelijk is, vóórdat hun be-
keering heeft plaats gegrepen. Was wat
een Augustinus vóór zijn bekeering misdeed,
dan soms erger dan wat een David na
zijn bekeering heeft misdaan?

Kunnen we derhalve reeds bij volwas-
senen volstrekt niet zeggen, wanneer hun
wedergeboorte heeft plaats gevonden, omdat
dit een voor ons verborgen werk des
Heiligen Geestes is, zoo geldt ditzelfde
natuurlijk in nog veel sterkere mate ten
opzichte van onze jonge kinderen, van
wier zieleleven we niets afweten, zoolang
dit nog in het onbewuste wegschuilt. Het
geluid des Geestes, waaruit we bij den
toet bewustzijn gekomen menschen de aan-
wezigheid van den Geest kunnen afleiden,
ontbreekt bij hen nog geheel, want er is van
dadelijk geloof, en van dadelijke bekeering
bij zulk een klein kindeke, dat nog onbe-
wust in de wieg ligt, natuurlijk geen
sprake. Hier kunnen we dus alleen afgaan
op de belofte Gods, dat Hij ook aan onze
kinderen den Geest, die het geloof werkt,
schenken zal. En die belofte alleen geeft
ons zekerheid, dat de Heilige Geest ook in de
harten dezer kinderen werken wil en werkt.

De vraag, of God de Heere deze belofte
des Geestes bij de uitverkoren kinderen des
Verbonds daarom altoos en zonder uitson-
dering vervult in hun vroegste jeugd, d. w. z.
terstond na hunne geboorte en nog vóór zij
den doop ontvangen, kan, omdat het hier een
verborgen werk Gods betreft, nooit met stelli-
ge zekerheid worden beantwoord. Bij den
doop der volwassenen, waarvan de Heilige
Schrift melding maakt, zien we, dat de
mededeeling des Heiligen Geestes soms
aan den doop voorafging, zoals bij Cor-
nelius en zijn gezin; soms onder den doop
plaats vond, zoals bij Christus zelf en bij
de drie duizend, die op den Pinksterdag
gedoopt werden; soms terstond na den
doop volgde, zoals bij de Samaritanen,
die eerst door Philippus gedoopt werden
en daarna door handoplegging der Apost-
elen den Geest ontvingen. Vandaar dat
onze Gereformeerde Kerken in haar be-
lijdenisgeschriften zich over deze vraag
niet met beslislust hebben uitgelaten,
omdat zij het *vrijmachtig bestel Gods* wil-
den verbieden, die den Heiligen Geest
schenkt, waar en wanneer Hij wil. Zoo
wordt in de Belijdenis omtrent de Sacra-
menten, die door Calvijn en Bullinger
is opgesteld en waardoor de Gerefor-
meerde Kerken in Zwitserland tot overeen-
stemming zijn gekomen, de zoogenaamde
Consensus van Zurich, gezegd, dat de
nuttigheid, die wij van het Sacrament
bekomen, volstrekt niet beperkt moet
worden tot het oogenblik, waarop het ons
wordt bediend, alsof het uitwendige teeken
altoos op dat oogenblik de genade Gods
mede zou brengen; maar dat God de kin-
deren, die jong gedoopt zijn, *weederbaart*
*in hun eerste levensjaren, of als ze jongelien-
ge worden zijn of in den tijd van hun
ouderdom* (Art. 20). Evenzoo zegt de Con-
fessie van de Synode van Westminster,
dat de werking van den doop niet beperkt
mag worden tot het oogenblik, waarop
deze bediening wordt, hoewel de belofte
genade Gods door het wettig gebruik van
het ingestelde Sacrament niet alleen aan-
geboden, maar ook werkelijk geschonken
wordt aan al degenen, kinderen of volwas-
senen, aan wie die genade krachtens het
raadsbesluit Gods toekomt, maar dat God
die genade hun schenkt op den *toe-
daarvoor vastgestelden tijd* (Cap. XXVIII,
Art. 6). En geheel in overeenstemming
daarmede heeft ook onze generale Synode
te Utrecht in 1905 uitgesproken, dat men
niet uit de Schrift bewijzen kan, dat elk
uitverkoren kind reeds vóór den doop
wedergeboren is, aangezien God vrijmach-
tig is om Zijne belofte te vervullen vóór,
onder, of na den doop.

Maar even beslislust als onze Gereformeerde
Kerken voor de vrijmacht Gods zijn op-
gekomen tegenover hen, die de wederge-
boorte te veel wilden binden aan het
oogenblik, waarop het Sacrament van den
doop ons bediend wordt, even beslislust heb-
ben ze dit gedaan, en ook daarop mag
wel eens met nadruk worden gewezen,
tegenover degenen, die de wederbarende
werking des Heiligen Geestes afhankelijk
wildes stellen van het genademiddel van
het gepredikte Woord Gods.

Natuurlijk hebben onze Gereformeerde
Kerken steeds erkend dat het Woord een
genademiddel is en dat de Heilige Geest in
den regel, zoolwiel bij volwassenen als bij kin-
deren, die tot jaren des onderscheids zijn
gekomen, zich van dit middel bedient om
hen tot geloof en bekeering te brengen.
Het geloof, zegt de Apostel, is uit het
gehoor en het gehoor is uit het gepre-
dike Woord Gods. Van Lydia de purper-
verkoopster leest men dan ook, dat de Hei-
lige Geest haar hart opende, toen Paulus
haar het Evangelie verkondigde, opdat zij
op dit woord acht nemen en gelooven zou.
»Leer mij door uw Woord en Geest« blijft
daarom altoos de bede van Christus, Kerk.
Tegenover de Eenhouders en geestrij-
vers, die het Woord verwerpen of min-
achten, en op inwendige openbaringen
van den Heiligen Geest afgaan, hebben
onze Gereformeerde Kerken steeds ge-
handhaafd, dat Woord en Geest niet mogen
gescheiden worden; dat uit- en inwendige
roeping bijeen hooren; dat de Geest door
het Woord ons leert en leidt. Zelfs kan
men in goeden zin zeggen, gelijk Calvijn
in zijn Institutie doet, dat het *Woord*
het enige zaad der wedergeboorte is,
want het is het Woord, dat in het hart
gezaaid wordt, waardoor onder inwer-
king des Heiligen Geestes de vrucht van
geloof en bekeering — en dat bedoelt
Calvijn hier met de wedergeboorte — in
ons tot stand wordt gebracht. (Inst. IV,
16, 18).

Maar daaruit volgt niet, dat de Heilige

Geest de wedergeboorte, nu in engeren
zin genomen als de aanvang van het
nieuwe leven, niet ook buiten het Woord
om in ons werken kan en werkt. Calvijn
weersprekt die gevolgtrekking op de aan-
gehaalde plaats juist zoo beslist mogelijk,
en men doet hem wel grootendeels onrecht
aan, wanneer men met een beroep op dit
éene woord hem een gevoelens zoutoedich-
ten, dat niet alleen het zijne niet is, maar dat
hij juist veroordeelt en bestrijdt. Het waren
niet de Gereformeerden, maar de Anabap-
tisten, die verwerpers van den kinderdoop,
die in Calvijn's dagen op grond van
I Petrus 1: 23 beweerden, dat de weder-
geboorte alleen tot stand kon komen door
het gepredikte Woord en die daarom van
een wedergeboorte bij de kinderen en dus
ook van hun doop niets wisten wilden,
omdat, zooals zij zeiden, »de kinderen nog
geen oordeel des onderscheids hebben«
en het Woord dus niet kunnen hooren
noch verstaan. Natuurlijk is dit laatste op
zich zelf volkomen juist, want het gepredikte
woord richt zich altoos tot het *beuiste*
zieleleven, het moet niet alleen door het oor
gehoord, maar ook door ons verstand
worden verstaan, zal het werking op ons
zieleleven kunnen doen. En daarvan kan
natuurlijk bij onze kleine kinderen geen
sprake wezen, evenmin als bij die vol-
wassenen, die, omdat zij idioot of vol-
slagen krankzinnig zijn, het Woord niet
kunnen begrijpen. Hing de wedergeboorte
dus metterdaad van de prediking van
het Woord af, dan zouden onze jonge
kinderen niet alleen niet gedoopt mogen
worden, maar ook niet zalig kunnen
worden, wanneer zij jong kwamen te ster-
ven. Dat is de reden, waarom Calvijn
zoo krachtig en beslist tegen dit gevoelens
der Wederdoopers is opgekomen. »Wie zal
het wagen, zoo zegt hij, God eene wet
voor te schrijven, dat Hij niet op eene
andere wijze dan door de prediking van
het Woord de kinderen in Christus zou
kunnen inlijven? Daarom spreekt hij telkens
van een verborgen en geheime werking
des Heiligen Geestes, die buiten het
Woord om in de harten der kinderen de
wedergeboorte tot stand brengt, en hij be-
roept zich daarvoor op het bekende voor-
beeld van Johannes den Dooper, die reeds
van zijner moeders lijf af met den Heiligen
Geest vervuld is geweest, en van Christus
zelf, die geheiligd was van kinds af. En
dat onze Gereformeerde Kerken het
hierin geheel met Calvijn eens waren, moge
blijken uit hetgeen de Westminsterse
Confessie in Cap. X zegt; eerst wordt hier
over de uitwendige roeping door het Woord
gesproken, maar daarna wordt uitdrukkelijk
verklaard, dat deze roeping door het Woord
volstrekt niet altoos noodig is om wederge-
boren en zalig te worden, aangezien »Christus
de uitverkoren kinderen, die vroeg sterven,
evenals de volwassene uitverkorenen, die
niet vatbaar zijn om door de bediening
des Woords geroepen te worden, weder-
baart door den Heiligen Geest, die werkt
waar, wanneer en hoe het Hem behaagt«.

Zoo zijn onze Gereformeerde Kerken
steeds voor de vrijmacht Gods in het werk
Zijner genade opgekomen.

De Geest blaast, waarheen Hij wil!

Dr. H. H. K.

Leerstafel.

ANNUARIUM DER SOCIETAS STUDIOSORUM REFOR-
MATORUM. 1916. Rotterdam, 1916, J. H. Donner.
Door verschillende omstandigheden werd de
verschijning van dit jaarboek eenigzins vertraagd.
De Unie van Gereformeerde studenten aan
openbare hoogeschoolen in Nederland, onder den
naam SOCIETAS STUDIOSORUM REFORMATO-
RUM, gewijzigde voortzetting van de, op 9 Februari
1886, te Leiden opgerichte Unie: HENDRIK DE
COCK, is voor de toekomst van het Gerefor-
meerde volksdeel ten onzen een zoo belangrijke
vereniging, dat ik op dit jaar vijfde Annuaireum
tevens een »Lustrumjaarboek«, ter nadere ken-
nismaking van allen, die in het Gereformeerde
ten onzen belangstellen, volgaarne hier de aan-
dacht vestig.

Welddig aandoend piteitsgevoel spreekt uit
dat plaatsen van het portret van H. de Cock,
een van de Vaders der Scheiding en patroon
der Unie, tegenover het titelblad van dit Lus-
trumjaarboek, hetwelk verdeeld is in twee deelen:
VEREENIGINGSLEVEN EN BIDRAGEN.

Uit het eerste deel, meer van intern be-
lang, wil ik alleen vermelden, dat KENNEDY
der Unie S. S. R. is: Prof. Dr. H. BAVINK
in haar BESTUUR h. t. zitten de heeren H. J.
DIRKSEN, E. J. LINZEL, P. R. MICHAEL, J. J. F.
v. D. BERGH en M. GERRAARDY, respectievelijk
als praeses, ab-actis, fucus, assessor I en assessor
II terwijl de heer N. KOKS h. t. als Vande-
dring fungeert; dat te AMSTERDAM een Afdeling
is met 33, te LEIDEN met 17, te UTRECHT met
26, te GRONINGEN met 24 en te DELFT een
met 30 leden; dat over het geheel ook de Unie
den invloed der mobilisatie onderdoven heeft
en eindelijk, dat onder de zes novieten, die tot
de Amsterdamse afdeling toetraden, zooals
het verslag vermeldt, »een novitia was, een
voorecht, dat tot nog toe geen der zuster-
afdeelingen te beurt gevallen is«.

Uit het tweede deel, de BIDRAGEN, wil ik
onderkenning van den geest der UNIE, meer
van extern belang, is breeder te vermelden.
Het opent met een IN MEMORIAM FRITS
BARENDS. Was reeds in het jaarverslag van de
Afdeling Amsterdam, de uitvaart van dezen
conuillito met enkele woorden van deernis her-
dacht, dit kort IN MEMORIAM met portret, »geeft
geen biografie, maar slechts een enkelen trek uit
het leven« van den zoo vroeg gestorvenen. Het
is de trek van onbaatzuchtigheid, hierin uitko-
mend, dat FRITS BARENDS, de Med. Doctorandus,
hoe gaarne hij ook Letteren had gestudeerd,
toch en dat terwijl niemand er hem toe dwong,
de Medicijnen had gekozen, omdat hij het zijn
roeping achtte als arts voor anderen wat te zijn«.

Volgen drie bijdragen van Heeren Reunissen.
Prof. Dr. A. NOORDSTADT geeft een, met rede-
nen omkleed, ontkennend antwoord op de vraag
of het dichtstuk »Enoema elijah«, EEN BARVLO-
NICH SCHIPPINGSKOPUS KAN GEROEMD? Een studie,

die inzonderheid voor Theologen en Theologin-
ten, dit Annuaireum lezenswaardig maakt.

Maar niet minder lezenswaardig en ook be-
hartigenswaardig acht ik, althans zoo voor som-
mige hummer als voor vele anderen mijner
Geloofs- en Kerkgenooten dit Annuaireum om
de bijdrage die Dr. J. V. D. VALK er voor
leverde: AESTHETISCHE WERELDBESCHOUWING.
Goed ben ik het met hem eens wanneer hij op
het einde schrijft: »Zoo is de aesthetische
wereldbeschouwing een eisch van Godwege, een
eisch van dankbaarheid voor de heerlijkheid
waarmede Hij de gansche Schepping bekleedt
tot zelfs de leliën en het gras des velds«.

U ziet, dat hier de aesthetische niet treedt
in de plaats van, maar onderschikt is aan de
religieuze wereldbeschouwing.

En eindelijk is dit Annuaireum, wat de bijdra-
gen der Reunissen betreft, ook interessant voor
wie geen biologen van hun vak zijn, door IETS
OVER DE ZWITSERSCHE NATIONALE PARK- EN
NATUURBESCHOUWING, wat de heer J. P. DE
GAAY FORTMAN, biol. doct., er in schreef.

Tusschen deze drie stukken der Reunissen,
van wijlen Docent A. STREKETE, uit diens lita-
raire nalatenschap voor het jaarboek afgegaan,
door Dr. A. GOSLINGA, een stuk: DE VREET-
WERELD. De auteur werd tot het schrijven van
dit stuk blijkbaar geïnspireerd door het bekende
slot van SCHILLER's gedicht: DIE WELTWEISEN:

Einstweilen, bis den Bau der Welt
Philosophie zusammenhält,
Erhält sie das Getriebe
Durch Hunger und durch Liebe.

Ik ben de gebroeders GOSLINGA nog altijd
dankbaar dat zij mij, met hun uitgave van een
deel der, door hun oom nagelaten geschriften
dezen christen-denker nader gebracht hebben.

STREKETE is mij, ook om zijn levensomstan-
digheden, maar vooral om zijn denkrichtheid
bijzonder sympathiek, en voor nu twee jaren
heb ik aan dit mijn medegevoel dan ook hier
in de HERAUT uitgegeven. Maar al parelt
ook in VREETWERELD telkens en telkens weer
zijn fijne geest; al doet hij mij bij wat ik zou
willen noemen het licht der wijsbegeerte van
de Openbaring zien, dat niet eenmaal zal aan-
houden maar nu reeds saanhoudt, den wereld-
bols wets heel hoogers dan de »wereldwijheid«;
al doet hij mij bij dat licht in VREETWERELD
ook zien, dat achter de twee het wereldbeweg-
instandhoudende natuurdrijven van den »honger-
en de »lijfde« nog iets veel machtigers
zit; toch moet mij van 't hart, dat ik onder het
lezen van andere stukken van STREKETE meer
genoten heb dan bij de lezing van VREET-
WERELD.

En nu wat het extern belang van dit Annua-
ireum van Gereformeerde studenten betreft, ter
onderkenning van den geest der Unie nog groot-
ter: de bijdragen van de Heeren Studenten zelf.
Deze bijdragen, drie in getal, staan in het
teeken van de kunst.

Eerst, DE SCHILDERWACHT door J. SABOT.

Up to date.

Lang niet onoverdienstelijk rijmloos vers, dat
het zelf doorevoelde van den jongen man, die
staar als schilddwacht in winterwind aan onze
grens

»waar tegen grauwe lucht de donkre
boomen lijnen«.

zoo in wordt uitgezongen dat ge het gaaf
medevoelen.

Dan twee proza-stukken.

Het eerste is van den heer D. M. J. P. C.
BREKRAAKT, Candidaat in de Ned. Letteren te
Amsterdam. ISE. QUERIDO'S JORDAAN ALS NATU-
RALISTISCH-EPICH KUNSTWERK.

Ik ben mijn lotgenoot op het stuk van vijf
voornamen dankbaar voor deze, onder Gerefor-
meerden zeldzame waardeering van dit kunst-
werk. In zijn zijn gestileerde en bezonken critiek
er op, die ik met evenveel genot heb gelezen
als vroeger de, ook door BREKRAAKT »prachtig«
genoemde beoordeeling der JORDAAN door H.
W. VAN CAMPEN toont zich deze jonge man
een even goed gereformeerde christen als
goed aesthetisch. Ik heb mijn redenen om
er hier nog maar alleen van te zeggen, dat
met wat hij in dit stuk ter rechtvaardiging
van de naturalistische kunst in het algeme-
nen en over DE JORDAAN in het bijzonder
schrijft, ik het van harte eens ben en ik kan
ook elken passus in zijn stuk zou kunnen
onderstrepen. Ook deze passus waarin hij
het heeft over »de geestelijk-onvolwassenen, de
aesthetisch-totaal-imbecielen en sensueel-laag-
staanden en dan zegt: »Er zijn ook jongeren,
wie ge het boek niet geven moet, zooals ge
met al het schoone en verhevene voorrecht
moet weeten tegenover hen, die, nog niet in
staat het goede en verhevene te beseffen, dit
toe eigen verderf misbruiken zouden«.

Het tweede proza-stuk: DE IDEE DER MUIZER
door JAC. BROUWER, Werkkundig student te
DELFT, wekte bij lezing, om de groote kennis
der geschiedenis van de muziek en het wijs-
geerig inzicht in het wezen dezer kunst mijn
bewondering.

Ten slotte het, met de beeltenissen veler
feestgenooten verlichte Verslag van het laatste,
op 9 Februari te AMSTERDAM, gevierde lustrum
der S. S. R.

Een verslag waaruit mede blijkt, dat deze
Vereniging haar doel: de organisatie van stu-
denten van Gereformeerde belijdenis aan open-
bare hoogeschoolen, zoolwiel door haar leden te
steunen in hun Geloofs- en geloofsovertuiging, als door
het bevorderen van het gezelligheidsleven, niet
nog even onverwachte energie nastreeft als toen
zij voor 30 jaar werd opgericht.

Nu ik dit boek wil dichtslaan, valt mijn oog
nog eens op het portret van HENDRIK DE COCK.

Zeker de leden van S. S. R. zien er, voor
zoover ik ze ken, wel eenigzins anders uit
dan deze Calvinist, blijkens dit portret, er heeft
uitgezien. Zij zijn naar het uiterlijk kinderen
van onzen tijd, gelijk hij het was van den zijnen.
En ook ziet, gelijk uit dit ANNUAIREUM blijkt, ook
de periferie van hun innerlijk leven er anders,
wijl breder uit, dan naar ik uit DE COCK's
levensbeschrijvingen weet, die van het zijne
er uitzigt, maar toch blijkt uit dit Annuaireum,
dat de Vereniging die eens zijn naam koos,
niet anders wil, dan dat haar leden in het cen-
trum van hun innerlijk leven niet anders zullen
zijn en blijven dan overtuigde, trouwe Calvi-
nisten, gelijk hij er een was.

Hierin ligt, gelijk ik in den aanvang schreef,
de groote betekenis van de S. S. R. voor de
toekomst van het Gereformeerde Nederland.

P. S. Mag ik aan de H. H. Uitgevers beleefd,
maar dringend verzoeken, boeken ter bespreking
in de HERAUT, gedurende de maanden Juli en
Augustus niet aan mij, maar aan het Bureau
van de STANDAARD, WARMOESTRAAT 96 te
Amsterdam, te zenden.

G.

Officiële Berichten.

Korte notulen van de Vergadering
der Classis Brielle, gehouden te
Middelhamis 10 Mei 1916.

1. De vergadering wordt op gewone wijze
geopend.
2. In het moderamen nemen zitting: Ds.
Dekker als praeses, Ds. Esselink als scriba en
Ds. van Velzen, als assessor.
3. Een tweetal kerken, die niet vertegenwoor-
digd zijn, zullen hiervoor worden aangeschreven.
4. Ds. Verry van Hellevoetsluis en N. Heilvoet,
voor het eerst ter vergadering, wordt verwel-
komd, welk woord van welkom door hem wordt
beantwoord.
5. De notulen der vorige vergadering worden
gelezen en na eenige wijziging vastgesteld.
6. Wordt besloten, dat de assessor zich zal
belasten met het maken der korte notulen.
7. De huishoudelijke regeling der classis
zal worden herzien; hiervoor worden benoemd
Ds. van Lummel en Ds. de Jonge.
8. Komt in de handeling het rapport van de
in de vorige vergadering benoemde commissie
inzake het ontwerp-art. XIII K.O., ingediend
door deputaten, benoemd door de Part. Synode
Z.-Holland (Zuid) in haar vergadering van
Juni 1915. Resultaat der bespreking is, dat dit
ontwerp wordt ter zijde gelegd en een ontwerp
van dezelfde strekking, ingediend door deputa-
ten, benoemd door de part. syn. Z.-Holland
(Noord) in haar laatste vergadering, wordt over-
genomen, hier en daar gewijzigd.
9. Bij de rondvraag art. 40 K.O. wordt den
kerken v. O. en S. in overweging gegeven ge-
combineerd te beroepen. Wordt een kerk aange-
spoord het tractement van haar D. d. W. te
verhoogen en wordt een andere kerk in een
tuchtaak advies verstrekt.
10. Tot afgevaardigde ter part. Synode
Z.-Holland (Zuid) worden benoemd:
DD. Dekker en v. Lummel, ouderl. J. C.
Borgdorff en Prins primi; DD. de Jonge en
Verry, ouderl. L. Quak en J. v. Seters Wzn.,
secundi.
11. De synode zullen ter benoeming wor-
den voorgedragen de volgende deputaten: voor
Zending: Ds. Mol, pr. en Ds. Lummel, sec.;
voor art. 49: Ds. Esselink, pr. en Ds. v. Lum-
mel, sec.; voor art. 19: Ds. de Jonge, pr. en
Ds. Dekker, sec.; voor Weshuis-Middelhamis:
J. C. Borgdorff, pr. en G. Borgdorff, sec.
12. De vacaturebeurten worden geregeld.
13. Den Bommel: Juni Ds. Dekker, Juli Ds. de
Jonge, Aug. Ds. Mol; Brielle: Juni Ds. van
Velzen, Aug. Ds. v. Lummel; Ouddorp: Juli
Ds. Verry, Aug. Ds. v. Velzen; Rockanje: Juli
Ds. Esselink, Aug. Ds. Dekker; Stellendam:
Juni Ds. Mol, Juli Ds. v. Lummel; Tinte: Juni
Ds. Esselink, Aug. Ds. de Jonge.
14. De volgende vergadering wordt vastge-
steld op 26 Juli, te houden te Middelhamis.
15. De korte notulen worden gelezen.
16. De vergadering wordt gesloten op gebrui-
kelijke wijze.

G. V. VELZEN,
assessor.

Buitenland.

Duitschland. Eene nationale kerk?
Menige pen is in Duitschland in beweging
geweest om te schetsen wat de »religie na den
oorlog« zijn zal. Aan de eene zijde zijn er
mannen opgestaan, die de hoop hebben uitge-
sproken, dat de »grootste tijd« dien men doerleef-
t, leiden zal tot een dieper geestelijk leven en
daardoor tot vernieuwen bloei van de Kerk
des Heeren, al wordt daarbij niet over het
hoofd gezien, dat zich allerlei verschijnselen
voordoen welke doen vreezen voor een geest van
toenemende verwildering, waartegen men zich
echter bij voorbaat zoekt te wapenen. Aan de
andere zijde staan er mannen op, die pleiten
voor het stichten eener »nationale kerk«, die
voor alles Duitsch moet zijn, in welke men
Evangelischen en Monisten, in den geest van
Haackel en Bebel, wil saanbrengen. De nieuwe
Kerk zal zich moeten baden in de nieuwe
strooming van de Duitse macht; zij zal drin-
ken uit het water dat den Germaanschen wil
sterk en krachtig maken moet voor den strijd.
De Duitse vroomheid zal een heroïsche kleur
moeten aannemen, in plaats van de sentiment-
zele tint, die haar tot hertoe heeft gekenmerkt.
Van het stichten van zulk eene Kerk zal natu-
tuurlijk niets komen, maar de gedachten die
aan het plan ten grondslag liggen, zijn aan som-
nige Duitse geesten niet geheel vreemd. Maar
dat zij in kerkelijke kringen invloed van betee-
kenis zouden hebben, kunnen wij niet bemerken.

Opmerkelijk is hetgeen een Engelsch Chris-
telijk blad in dezen ten beste geeft. »De
apostel leert dat alle macht van God is; maar
die macht wordt ongoddelijk, zelfs duivelsch,
wanneer zij van Hem gescheiden en omgekeerd
wordt in een middel om zelfzuchtige doeleinden
te bereiken. Niet alleen Duitschland, maar ge-
heel Europa, Engeland ingesloten, is geroepen
de valsche denkbelden van Nationalisme en
Internationalisme, die tot hertoe hebben ge-
regeerd, te laten varen. Alleen wanneer de af-
zonderlijke machten hare verplichting tegenover
Hem volbrengen, Die de hoogste macht is, en
haar georganiseerd leven in overeenstemming
brengen met dat feit, zal een fundamentele
vrede komen. Deze hoogste boodschap heeft
de Kerk aan de wereld van dezen tijd te
brengen«.

Wij stemmen het van harte toe, maar zal
het van den Heere niet moeten afgeboden
worden, dat de machten dezer wereld daarvoor
geopende ooren zullen hebben?

Frankrijk. De Roomsche geestelij-
kheid en de oorlog.

Eerst in deze dagen worden uit Kerkelijke
kringen mededeelingen gedaan omtrent de ver-
liezen die, de Fransche Roomsche geestelijkheid
op het slagveld geleden heeft. In Frankrijk
moeten ook de dienaren der Kerk het land als
soldaten dienen. 13441 geestelijken werden sol-
dat; 1408 lieten op het slagveld het leven,
6312 werden gewond en 811 zijn krijgsgevangen
genomen of vermist. Meer dan 55 procent der
priestersoldaten werden dus slachtoffer van den
oorlog. Korpscommandanten, die de Roomsche
Kerk een goed hart toedroegen, stonden 12064
priesters toe hulpdienst te verleenen bij het weg-
dragen der gewonden. Dat deze dienst niet
zonder gevaar voor het leven werd waarge-
nomen, bewijst het feit, dat 79 van deze ge-
wondendragers werden gedood, terwijl 533
gewond zijn. Voor den dienst der Kerk bleven
voor geheel Frankrijk slechts 8000 geestelijken
beschikbaar. Wanneer men deze cijfers bij
elkander telt, dan komt men tot een getal
van 34.000 priesters. Dit cijfer schijnt
hoog, maar de Fransche republiek heeft ook

die priesters bij haar leger ingelijfd, die zij te
voren als leden eener verboden geestelijke orde
niet het land gedreven had. Voor een dertig
jaar waren er in Frankrijk 40.000 dienaren der
Roomsche kerk, doch dit getal is van lieverlede
ingekrompen, omdat er bij de Fransche jong-
lingschap steeds minder lust was zich aan den
dienst der kerk te geven. Vele pastora en
kapelaansplaatsen konden vóór het uitbreken
van den gruwel der verwoesting die ook over
Frankrijk kwam, niet bezet worden. De oorlog
heeft dus gemaakt, dat voor het vervolg het
gebrek aan dienaren der kerk zeer groot zal
zijn, ook omdat reeds 18 jarige jongelieden voor
den krijgsdienst opgeroepen werden. Als in
het vervolg niet groote scharen jongelieden zich
aan den dienst der kerk geven, zal de Room-
sche kerk van Frankrijk met groot gebrek aan
dienaren nog geruimen tijd te worstelen hebben.

Engeland. Vereniging van Kerken.
Wij deelden reeds mede, dat er eene beweging
in Engeland ontstaan is om de eenheid van de
Kerk des Heeren op aarde tot openbaring te
brengen. Eene groote wereldconferentie zou
daarbij bijeengetroepen worden. Ook in Engeland
werd eene commissie benoemd om zulk eene
conferentie voor te bereiden, welke commissie
saamgesteld is uit leden van de Engelsche
Staatskerk en leden van de Vrije Kerken.

Het rapport van deze commissie zag onlangs
het licht. In het eerste hoofdstuk wordt de
nadruk gelegd op de omstandigheid, dat de
Protestantsche Kerken vele fundamentele stu-
ken gemeenschappelijk belijden. Ofschoon onder
die rubriek veel waars gezegd wordt, zoo blijkt
toch uit het derde punt van het rapport, dat er
ook in fundamentele stukken zooveel verschil
van meening onder zich noemende Protestanten
bestaat, dat er van eene vereniging op gemeen-
schappelijken grondslag geen sprake kan zijn.
In genoemd punt wordt gezegd: »Het Woord
Gods is vervat in het Oude en Nieuwe Testament
en bevat de blijvende geestelijke waarde van
den Bijbel«.

Hieruit blijkt duidelijk, dat de commissie van
gevoelen is, dat er behalve het Woord van God
andere dingen in den Bijbel gevonden worden
die niet tot het Woord Gods behooren en daarom
geen blijvende geestelijke waarde bezitten. In
plaats van te bejelden dat de Bijbel Gods Woord
is, beweert men dat er onderscheid gemaakt moet
worden tusschen Gods Woord en den Bijbel.
Het spreekt van zelf, dat eene Kerk, die bejeldt
dat Gods Woord de Bijbel is, zich niet kan
vereenigen met hen, die dit fundamentele stuk
loochenen. Daarom moet de poging der com-
missie falen.

Gemengd Nieuws.

Predikanten verdacht gemaakt. De vijanden der
kerk verspreiden in Duitschland geruchten, alsof
in deren zijden tijd, hooggeplaatste personen
en vooral predikanten groote voorraden levens-
middelen opgeslagen hebben. De predikant Sie-
deling van Huisum zag zich genoodzaakt de volgende
verklaring te publiceren: »Van de vragers en
priesters in de stad en in de omstreken deel ik
mede: 1o, dat ik nooit in het bezit van de mij
toegeleverde zakken mede geweest ben; 2o, dat
deze daarom niet in mijn huis in beslag konden
genomen worden; 3o, dat ik daarom deswege niet
in verkeerde bewaring kon gesteld worden; 4o,
dat ik noch boter noch melk rijkelijker krijg dan
iemand anders, integendeel; 5o, dat alles, wat
overigens over mij gesproken wordt, kotteklap is.
Ik doe deze mededeeling niet alleen tot bescha-
ming der prieters, maar vooral in het belang van
het ambt, dat mij van de stad in de provindij is
opgedragen«.

Uit Korea. In Korea mag geen rendeling arbe-
den, of hij moet daartoe door de Japansche over-
heid toegelaten zijn. Een politie-agent hield on-
langs een Bijbelcolporteur aan en vroeg hem naar
het bewijs, dat hij gerechtigd was dien arbeid te
verrichten. »Hier is het«, sprak de colporteur, en
laas de woorden voor uit het laatste hoofdstuk van
het Ev. van Marcus: »Gaet heen in de gehele
wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen.«
De agent liet den colporteur doorgaan.

Salomon's rechtspraak herhaald. Voor de Politie-
rechtbank van Westminster kwamen onlangs twee
vrouwen, die elkander den eigendom van een
wollen deken betwisten. »Is dit niet een geval
waarbij ik het voorbeeld van Salomo kan volgen
en bevelen, dat de deken in tweeën gesceurd zal
worden«, vroeg de rechter. De eene vrouw zeide:
»Ik verlang niet dat mijn deken in tweeën ge-
scheurd wordt.« De andere sprak: »Liever dan
dat de deken versceurd wordt, zie ik dat deze
vrouw haar heet, al is zij een slecht mensch.«
De rechter oordeelde dat de deken aan de laatste
toekwam.

WINCKEL

Voor Kinder